

DEBRECZEN

POLITIKAI NAPILAP.

A DEBRECENI ES HAJDUMEGYEI FUGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KOZLONYE.

ELŐFIZETÉSI ARAK:

Melyben: Félévre 6 kor. Negyedévre 3 kor. — fill.
Videken: Félévre 9 kor. Negyedévre 4 kor. 50 fill.

Főszerkesztő: Felelős szerkesztő:

Dr. Varga Lajos Békásy Jenő.

Egyes szám ára 4 fillér.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Csapó-utca 10. Telefon 412.

Február elsején új előfizetést nyitottunk a Debreczenre. Kérjük azokat a t. előfizetőinket, akiknek előfizetése január végén lejárt, hogy az előfizetés megújításáról gondoskodni sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldésében akadály történjen. Egyben kérjük a lakóhelyváltoztatások szives bejelentését.

Barázdák.

Románia fővárosában találkozni fog nemsokára a Balkán-népek ifjusága. Ott lesznek a román, szerb, bolgár, montenegrói diákok, a jövő nemzedéke. Talán elmennek a horvát, dalmát ifjuság küldöttjei is, hogy a testvéries ünnepen résztvegyenek.

Ott volna a helye a magyar ifjuságnak is. Sok félreértést lehetne eloszlatni, ha a gyűlölet és ellenszenv helyébe a megértés és rokonszenv lépne. Elvégre is a Balkán népek sorsa évszázadokon át közös volt a miénkkel a török iga alatt, de részben ma is közös, hiszen ők is a vén, hitszegő Ausztria gyámkodásától akarnak szabadulni.

Mi is a Balkánhoz tartozunk. Multunk és jövőnk a Balkánon van, amelynek népei már öntudatra ébrednek és nem tűrik tovább, hogy a bécsi Ballplatzról és Berlinből dirigálják őket — német komandóra.

Nem szabad elmaradni a bukaresti találkozásról a magyar ifjuságnak. Keresni kell a mi jövő nemzedékünknek a Balkán ifjuságával az összekötést. Az összekötésből barátság lesz a barátságból pedig idővel szövetség.

Hogy a mi románjaink folytán a magyar elnyomatás miatt panaszkodtak eddig, az is a bécsi kéz műve. Így terelték el a szabad, román nemzet figyelmét Bukovináról, amely nem csak román tartomány, de földrajzilag is természetes kiegészítő része a független Romániának.

Fél milliónál több román él ott az osztrák iga alatt és vagy huszezer osztrák-magyar a legnagyobb nyomorúságban. De a mi félrevetett, a bécsi kamarilla járszalagját viselő román értelmiségünk ezt nem akarta eddig észrevenni. Nos hát rá kell terelni a román nemzet figyelmét!

Bécsben a magyar nemzetközmondásos kutyahúságban biznak ma is. Ugy gondolják, hogy föl se veszi a magyar a császári rugásokat, hiszen 380 év alatt hozzászokott.

Hát a kutyahúsággal nem sokra jutunk, legfőlebb maradunk előttük továbbra is Kosuth-kutyák.

De hol van az megírva, hogy a mi kutyahúságunk örökké tart? Sehol. Változtatnunk kell a taktikán. A példás kutyahúság helyett legyünk csak kissé álnokok és kissé hitszegők, hiszen a Habsburgok iskolájában beletanulhattunk oly sok évszázad alatt, — többre megyünk vele. Ha megszorul Bécs, ne legyünk nagylelkűek vele szemben, ne huzzuk ki a tüskét a körme alól, hanem nyomjuk még jobban bele. Ne legyünk részvételt iránta, hanem közömbösek vagy kárörvendők. Ha inog a nagyhatalmi állás toldozott-foldozott épülete, ne álljunk alája, hanem taszitsunk jókorát rajta.

Egyezni pedig ne egyeztünk vele soha többé, mert becsap galádul. Jól is mondja a régi kuruc nóta:

Ne higj magyar a németnek,
atármit is hitgetnek . . .
Adhat olyan hitlevelet,
mint a kerek köpenyed,
nincsen abban semmi virtus,
verje meg a Jézus Krisztus.

De verjük ám meg mi is, de oly alaposan, hogy többet lábra ne állhasson a beste pokolfajzatja!

Császári közjog

Irta: Bakonyi Samu.

Megszólt az öreg ágyu. De bizony magja nem igen van. Nagyot dördül, de nem talál. A hatás tehát épenséggel nem valami rettenetes. Még csak meg sem ijedt tőle senki. Legfeljebb nagyot nevet rajta minden okos ember. A ki e komor napokban egy derült pillanatértékét meg tudja becsülni. De hogy is ne kacagna rajta az egész ország, mikor az invalidus generálison kívül senki el nem hiszi, hogy abban, a mit ma, mint valami nagy közjogi bölcseséget a szájába adtak, csak egy mákszemnyi igazság és komolyság van.

A sajtóiroda a legújabb időkig csak cikkeket gyártott a félhivatalos kormánylapok részére, mostanában azonban magasabb feladatokat szánt neki a szükség és vezetőjének ambíciója. A miniszterelnök szeretne a többség álláspontjára megfelelni, de honnan volna benne az erre való készütség? Ámbár némely osztrák körök nagy magyar közjogásznak tartják. Hát illik is már

egyszer ezt a kissé hizelgő véleményt valami nagyszerű közjogi produkcióval igazolni. Hátha itthon is megstüvegnék érte őkegyelmét. Van is most neki jó írődeákja. Megírja az, hogy mit mondott a kegyelmes ur, ha soha egy kukkot nem szolt is azokról az átkozott paragrafusokról, hogy miképen magyarázza a felségjokokat, hogy mennyire vétett a többség az alkotmány ellen, mikor a katonai kérdésekben a nemzet hozzászólási jogát feladni nem akarta. Másnap aztán az osztrák sajtó diadallal hirdetheti, hogy báró Fejérváry Géza, a snájdik miniszterelnök, bezzeg lépipálta a koalíció közjogi tudását.

Nem volna érdemes az egész tökéletlenséggel foglalkozni, ha ellenségeink a császári álláspontnak ezt a magyar földről származó álnok védelmét ki nem használnák. Ez teszi kötelességünké, hogy szó nélkül ne hagyjuk. Az egész prókátorkodás kezdetétől végig rosszhiszemű álnokoskodás, — annak az alkotmányjogi hazugságnak a kedvéért, hogy törvénykönyvünkbe az abszolút királyi jogok elméletét becsempésze.

Aki az öreg katona közjogi kirándulását kalauzolni szokta, nagyon jól tudja, hogy a magyar király minden joga és minden hatalma kizárólag a nemzet akaratából keletkezett. E tekintetben nincsen semmi különbség a királynak katonai és nem katonai felségjogai között. És a magyar nemzet a saját alkotmányos uralkodójára bízta mindezen felségjogok gyakorlását. — Eleve ki akarta zárni és közelebből épen a hadügyi felségjogokat illetőleg a törvény világos szavával ki is zárta, hogy azok másképen, mint alkotmányos módon legyenek gyakorolhatók. Az 1867: XII. t.-c. 11-ik §-a igenis kifejezetten „alkotmányos“ felségjogokról beszél. Alkotmányos jogokat abszolút fejedelmi hatalommal gyakorolni, képtelen ellentmondás. Mihélyt pedig valamelyes — bármely — az alkotmány által adott jog érvényesítéséből a jogot adó nemzet hozzászólása kizártnék, az a jog megszünt alkotmányos lenni s a magyar nemzet által soha el nem ismert abszolút fejedelmi hatalom önkényuralmának egyik alkotó elemévé fajul.

Ennyit a jog gyakorlásának mód.

Sirolin

Emeli az étvágyat és a vesztélyt, megszünteti a köhögést, váladékot, éhjel izmódást.

Tüdőbetegségek, hurutok, számar-köhögés, skrofulozis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mint hogy értéktelen utáztatokat is kínálnak, kérjen mindenkor „Roche“ eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc).

„Roche“

Kapható orvosi rendelésre a gyógyszerüzletekben. — Ára Hivatalos 4-- koros.

Járól. A Fejérvary szájában új életre kelt Lusztkandl azonban óvatosan hallgat a jog tárgyaról. Jól is teszi. Mert ezt már semmiféle rabulisztikával és szofizmával meg nem kockáztathatja, hogy a nemzet a vezénylet, vezérlés és belső szervezeti ügyeinek a királyi felség alkotmányos jogkörébe utalásával egyben a magyar állam nyelvének a magyar állam haderejében alkotmányos felfogás mellett egyedül természetes jogáról akár 1867-ben, akár bármikor azelőtt, vagy azóta valaha lemondott volna. Míg ezt be nem bizonyítják, minden, nagyképűsködésük kárba vesztett erőlködés marad.

Avagy a honvédség nem a haderő szerves alkotó része? Ha a nemzet a honvédség fölött is a királyt illető vezérlési, vezényleti és belső szervezeti felségjogban a nyelv meghatározásának jogát is a király jogkörébe akarta volna utalni, nem mondtotta volna ki a törvényben, hogy a honvédség vezényleti és szolgálati nyelve magyar, illetőleg a horvát ezredekben horvát. — A honvédségről szóló törvénynek ez a rendelkezése megvilágítja a nemzetnek a hadügyi felségjogokra nézve a kiegyezési törvényben csupán az „alkotmányos“ jelzővel és a „magyar hadsereg“ fogalmával kifejezett akaratát. — Mert a véderőnek egyes kategóriái fölött nem lehetnek a királynak más-más hadügyi felségjogai.

Es ha mindezt elfelejtette az új Werbőczy, talán szabad lesz figyelmét olyan tényekre felhívni, amelyek mérlegeléséhez már csakugyan nem kell valami érzékeny közjogi mérleg, mert igazságuk megállapításához elég az egyszerű emlékezés. És ezeket a momentumokat kötelességünk is leszögezni mert úgy fogja igazán megérteni a nemzet, hogy micsoda kétszínű játékot üznek kifogyhatatlannak látszó türelmével.

A leány aggodalmai.

Vig monológ.

Százat egy ellen: ha Plátó ma élne, nem azt mondaná, hogy az ember két lábú, tollatlan állat, hanem így határozná meg a teremtés urát: az ember a végtelenség hulláma'n uszkáló sajka, melyet a körülmények lóbálnak, vagy ha úgy tetszik, kormányoznak.

Igen, kérem, a körülmények... Ha nem lennének körülmények, akkor én már kétszer férjhez mehettem volna. Sőt a második esetben már özvegy is lennék. Mert az a fiatal postatitkár, ki azt mondta, hogy csakis engem vesz el feleségül, mert én vagyok a világ legokosabb teremtménye, nos, az a fiatal titkár meghalt az örültek házában. Ha tehát az örülési rohamok kissé türelmesebbek lettek volna s bevárták volna, míg az anyakönyvvezető a szükséges formásokat elintézi, akkor én most sikerrel játszhatnám a bús özvegy szerepét, amihez — köztünk szólva — különös hivatást érzek.

De hát a körülmények! Mindig és mindenütt a körülmények. Az ember egy lépést se tehet, hogy valami körülménybe ne ütközzék. És hány mindenféle körülmény van: főköörülmény és mellékkörülmény; kedvező körülmény és kedvezőtlen körülmény; vidám körülmény és gyászos körülmény; van képes és képtelen körülmény; van erkölcsi körülmény és anyagi körülmény...

Brrr... ez az utóbbi... tudniillik az anyagi körülmény a legborzasztóbb körülmények egyike. Eppen ma reggel sujtotta porba, semmisítette agyon legszebb ábrán-

A király — mint tizenete mondja — a katonai kérdésekben a kilencesbizottság álláspontját teszi magáévá. Mindenki rákereshet, hogy a kilencesbizottság a tizennegyedik szakaszban meghatározott felségjogok nemzeti eredetét elismeri és azokat is az alkotmányos törvényhozás körébe tartozóknak nyilvánítja. S talán az sem titok, hogy a képviselőháznak 1903 decemberben a király kormányának hozzájárulásával hozott ünnepélyes határozata szerint a nemzeti akarat minden királyi jognak is egyedüli forrása.

Es most a többség felfogását mégis azzal utasítja el a király és a király elutasító határozatát azzal indokolja meg a Fejérvary szájába adott nyilatkozat, hogy a nemzetnek a hadügyi felségjogokhoz — azoknak sem állítólag átruházott tárgyát, sem gyakorlásának módját illetőleg — nincs és nem is lehet semmi beleszólása! Ha ezek a kijelentések megegyeznek egymással, akkor őszinte az egész császári politika, a melynek a kedvéért aztán a magyar nemzet bele is nyugodhatnék, hogy államisága örökké csonka, alkotmányos élete örökre hazug maradjon és ekként az idők végéig világ csufja legyen.

A póttartalékosok fegyvergyakorlata. Egy bécsi lap arra a hírére vonatkozólag, hogy a magyarországi válság következtében a póttartalékosokat 28 napos fegyvergyakorlatra hívják be, a közös hadügyminisztérium kijelenti, hogy ez a hír az igazi tényállás elferdítése, mert a póttartalékosok behívására legutóbb kiadott miniszteri rendelet nem más, mint az előzetes értesítés, amelyet a hadügyminisztérium a póttartalékosok behívására vonatkozólag a katonai szabályzat értelmében minden évben kibocsájt.

Az országgyűlés feloszlátása. Napok óta egyébről sem beszélnek politikai körökben, mint az országgyűlésnek a legközelebbi időben várható feloszlátásáról. Hogy

domat. Igen, ma reggel, éppen a kávéba aprítottam a kuglófot, mikor a papa kiméletlen rövidséggel kijelentette, hogy az idén nem megyünk fürdőbe, mert az anyagi körülmények...

Ah, milyen harag, milyen düh lepett el. Hogy szerettem volna hajába kapni és szemét kikaparni az anyagi körülménynek! (Szűnet.) Tessék elhinni, már ideges vagyok ha valaki körülményeket emleget.

Eletem legszomorubb napjait a körülményeknek köszönhetem. Ott van például a fiatal tanársegéd ki oly szentimentális áradással adta tudtomra, hogy öt éves korom óta imád. Hónapokon át vártam, hogy elérkezik az a fordulópont, mitőr a hagyományok szerint a mamához utasíthatom (Vállat von.) Nos, a negyedik hónap közepén elkezdett a forduló.

Az érzelmes tanársegéd talpig szürke lüsterben megjelent a verandán s így szólt:

— Bucsuzni jöttem, bár leghőbb vágyam lett volna, hogy életemet az ön oldala mellett töltsém.

De az anyagi körülmények.

A többi könnyű kitalálni. Elmondta a kedves, jó fiu, hogy összjövendele havonkint harmincöt forint. Ebből azonban levonnak valamit. Ezek olyan körülmények.

Még egyszer mondom, az ördög vigye el a körülményeket. Meg vagyok győződve, hogy az élet körülmények nélkül valódi paradicsom lenne. (Mélázva) Ah! Ha csak egy esztendeig élhetnék függetlenül a körülményektől. Csak egy esztendeig!

ezen híresztelések nem alaptalanok, igazolja ezt a kormánykörök terveiről rendszeren jól értesült „Az Újság“-nak erre vonatkozó következő híradása:

Amint mondják, még csak az az egy körülmény képezi mérlegelés tárgyát, vajjon február tizenötödikére, vagy e hónap végére következnek-e be a feloszlátás. Amint mi értesülünk, a kormány a feloszlátást február huszadika és huszonharmadika közé tervezi.

Munkásmozgalom.

Nem tudom, mi igaz abból a hírből, a melyet úgy a fővárosban, mint a vidéken szerte az országban terjesztenek, hogy a mezői munkával foglalkozó és a családsorban levő emberek azzal a tervvel foglalkoznak, hogy megnyitva a tavalyi év nyarán szörványosan fellépett arató és cselédsztrájkot, az idén, már most a tavasz folyamán, még pedig az egész országra kiterjesztve, megismétlik és hogy ez irányban a mozgalom vezetői a szervezkedést és agitációt meg is kezdték.

Nem lehet a tárgy fölött úgy könnyelműen, egyszerű nembánomsággal keresztül siklani, mert itt nemcsak egynehány nagybirtokos érdekszövetségéről van szó, hanem száz és százezer ember és család existenciális kérdésének a veszedelme forog kockán.

Illő dolog, sőt kötelessége ezzel a kérdéssel a vidéki sajtónak foglalkozni, mint a ki egyedül van hivatva arra, hogy a munkaadó és munkát vállaló nép érdekeit előbbre vigye és figyelmeztetünk kell minazokat, a kiket a dolog legközelebbre érdekel, hogy sem meggondolatlanságot, sem pedig könnyelmű ígéretet ebben a kérdésben ne tegyenek.

Ha van jogos sérelme a népnek — amint hogy van, — ezt adja elő azzal a bizalommal, amellyel tartozik azokkal szemben, aiktől évtizedek óta kenyerét keresi, iparkodjanak meggyőzni őket, hogy a régi rendszeren felépült, tehát elavult bérrendszer mellett ők tovább boldogulásukat, családjuk eltartását tisztességesen eszközölni nem tudják, mert az idők folyamán a viszonyok változtak, a megélhetés drágább lett, a közterhek emelkedtek, s mindezt ők nem tudják csakély jövedelmükből fedezni,

De ez hiu álmodozás. Körülmények mindig voltak, vannak és lesznek, mint a hogy mindig voltak, vannak, lesznek szunyogok, legyek és ábrándok.

És a körülmények mindig zümmögnek keringenek, csipnek, mint a szunyogok, legyek és ábrándok. (Sóhaj.) Milyen kár, hogy ez így van. Milyen másképp lehetne, ha nem így volna. (Tel és alá jár.) Én például nagyravágyónak születtem. Ereimben az érvényesülés vágya lobog, szeretném nevement bejegyezni a történelem lapjára. Szeretném, ha a hálás utókor századok múlva is emlegetné, hogy Mándoky Anna 1885-ben született Füzes-Kecskeréten.

Tessék, itt van mindjárt egy körülmény. Mért születtem én épen Füzes-Kecskeréten, mikor ezt a helyet a térképen is alig lehet megtalálni? Hát nem borzasztó körülmény ez? Ki hiszi el, hogy egy leány, aki Füzes-Kecskeréten született, nagyratörő lélek legyen? Pedig az vagyok. Csak úgy bizserog bennem a vágy, a tetterő, a szenvedély. Igen, igen... Ha én teszem Juditnak születtem volna, pillanatnyi habozás nélkül képes lettem volna Holefarnesz fejét, zssss. (vágást mutat.)

De ehhez is körülmények kellenek. Végre is Holefarnesz nélkül Judit sohasem érvényesült volna. A kedvező körülmények nélkül épp úgy eltűnt volna a polgári élet szürkeségében, mint ahogy el fogok tűnni én és mindannyian, akiket a közlemények...

Tessék itt vagyunk, ahol kezdtük: a körülményeknél. Milyen végzetes! De hisz maga a végzet is csak egy körülmény.

hogy emberekhez illő módon bár szerény viszonyok között, megélhessenek.

Ma még nem multa idejét, hogy jogos kívánságokkal előálljanak és azt közös megállapodással békésen elintézzék. De ha a lelketlen igazgatóknak felülve, — akik a zavarosban halászva, öncéljukra akarják az emberek szegénységét, elkeseredését kihasználni, — az utolsó percben kényszerhelyzetbe akarják a munkát adó birtokosokat hozni, hogy azoknak fegyvert szegezve, erőszakos és jogtalan követeléseket érjenek el, ez nem egyezik a magyar ember igazságérzetével és vele született tisztességérzetével és maguk ellen hangolják az ország velük érző, velük rokonszenvező közönségét. — Válasszanak bizalmi férfiakat, akik az érdeküket képviseljék, s akik a gazdasági egyesületekhez beadandó írásbeli kívánságaiknak elintézését végzik, s azoknak egységes megállapítását országosan eszközlik. Azért legelőszörűbb ennek a kérdésnek a megoldását a gazdaközönség, valamint a községek tagjai lévén ez egyesületeknek, mindnyájuk nevében vezethet tárgyalást, végezhet megbeszélést és eszközölhet és köthet megegyezést, s nem kell külön külön minden egyes munkaadóval tárgyalni. Rendkívül nagy körültekintéssel kell mindegyik félnek eljárni. Ajánlatos az, hogy biggadt, a viszonyokkal ismerős és megbízható embereknek a kezébe kell betenni a megbízást még pedig olyannak, aki közülük van, aki ismeri a helyi viszonyokat és szokásokat, és nem olyanoknak, akiknek kenyere az igazság, akinek érdeke az, hogy békés megoldás eszközölhető ne legyen, mert az az ő egyéni privát érdekét sértené, károsítaná.

A közelmúlt sztrájkok meggyőzhatték az embereket arról, hogy erőszakos, törvény és rendellenes dolgokkal ügyükön nemcsak hogy segíteni nem tudnak, sőt elérték azt, amire pedig semmi szükségük nem volt, hogy kárt maguk-maguknak okoztak és hogy folytonos zaklatásnak, folytonos moleztálásnak voltak kitéve a hatóság részéről, s hogy elesve a kenyérkeresésről, még anyagi kárt is szenvedtek.

Az A. M. G. E. a vidéki gazdasági egyesületek sőt a gazdakörök is tudommal foglalkoznak ennek a kérdésnek helyes és okszerű megoldásával és hogy indítványokat nyújtottak be, hogy régi alapon álló aratási és szolgálati szerződések akként módosítás-

mény... Körülmény itt, körülmény ott, körülmény mindenütt! (Gyorsabban kezd beszélni) Mert kérem, a körülményekbe bele lehet bolondulni s a körülmények által fel lehet magasztosulni. Ebből áll az egész világtörténelem, kár is tanulni. Én nem is tanultam, csak a vizsga előtt egy kicsit, csak éppen, hogy meg ne bukjam...

És mégis úgy vonzottak, úgy magukhoz ragadtak, ábrándokba ringattak a történelmi alakok. Hányszor szerettem volna például Hannibál lenni, ki, ha jól emlékszem, Hamilkárnak volt a fia. De ez mellékes körülmény, hogy kinek volt a fia... A fő körülmény, hogy a rómaiak piff puff, csihipirhi. Ah, milyen mennyei élvezet lehet a rómaiakat megverni úgy jól alaposan. (Sóhaj.) Érzem, tudom, hogy nekem ebből az élvezetből sohasem jut... Kár...

Ez az ugynevezett képtelen körülmény. Egy leány sohasem lehet Hannibál, vagyis Hamilkárnak a fia... A legkedvezőbb körülmények között is legfőlebb a felesége lehettem volna. De hogyan? Hát járt valaha Hannibál Fűzes-Kecskeréten? Tudtommal soha...

Ellenben lehettem volna a körülmények kedvező alakulása mellett például Stuart Mária... Nem, nem. Köszönöm... Az a lefejezési jelenet egy kissé nyugtalanított volna. Ideges vagyok, nem bírom elszenvedni az olyan csiklandós körülményeket...

Hát nem buta körülmény az, hogy ne lehessen valaki tragikái hősnő, anélkül,

sanak, hogy az a nép érdekét a mostani viszonyokhoz mérten javítsa.

Amidőn tehát látjuk azt, hogy a kezdeményező lépést már maguk a földbirtokosok, bérlők és gazdák tették meg anélkül, hogy erre felkérve, vagy erőszakolva lettek volna, hanem mindegyik szabad elhatározásából annak tudatában tette, hogy cseleddjén, munkása sorsán könnyítsen, anyagi helyzetén javítson s megélhetését annál jobban biztosítsa, hiszen ezzel maga-magának is szolgálatot vélt teljesíteni, akkor még egyszer kötelességünk felhívni arra, hogy vegye maga kezébe ügyének intézését, helyzetének javítását ne bizza senkire, ismeretlen, lelketlen emberekre pedig már azért sem, mert megfognak győződni arról, hogy ezeknek az embereknek a célja nem az volt, hogy rajtuk segítve legyen, hanem hogy egymás ellen uszítsa a munkaadót és munkavállalót; s míg ezek egymással marakodnak, addig ők, a saját érdekükben mindkét fél kiszípolása által maguknak tépot akarnak szerezni.

A szenvedésből, a nyomorból nem fognak részt kérni, sőt még csak támogatást sem fognak nálunk találni.

Tehát jól jegyezzék meg ezen intelmünket, figyelmeztetésünket azok, akiket legközelebről érint: a munkás nép száz-ezrei.

A hiányos létszám kiegészítése.

A kormányt támogató haladópart könyomatos organuma, a Figyelő a következőket jelenti:

A hadügyminiszterium, mint értesülünk, közvetlen rendelettel intézett a hadtest és hadkiegészítő-parancsnokságokhoz a póttartalékosok újabb behívása tárgyában. A rendelet szerint 1906. évi március hó 16-ától kezdve az összes előző évfolyambeli tartalékosok és póttartalékosok váltakozó csoportokban 28-28 napi fegyvergyakorlatra be hivandók. A hadügyi kormányt e rendelet kiadására az a körülmény indította, hogy a behívott póttartalékosok a követelt létszámot nem egészítik ki. Ugyanez a körülmény indította Bihar honvédelmi minisztert egy rendelet kiadására. A póttartalékosok közül ugyanis a gyöngébbeket nyolcheti kiképzés után a hadkiegészítő parancsnokságok szabadságolták. A honvédelmi miniszter ma

hogy el ne bukjak. A vigjótéki hős, aki rendszerint a legközönségesebb teremtsé férjhez megy, a tragikái hősnőt, ki csupa fenség, méltóság, a vérpadra hurcolják... De persze a körülmények... Mindenki és minden alá van vetve a körülményeknek. Gyáván, szolgálilag hajtuk nyakunkat a körülmények igájába... Ez igazán utálatos... Ah, néha úgy szeretnék fellázadni a körülmények ellen s tört ragadni, mint például Corday Sarolta, ki sokkal magasztosabb, emelkedettebb volt, semhogy számot vessen a körülményekkel. Lássuk csak, miért is ölte meg Marat-t. Igazán nem tudom. Azt már nem tanultam meg... Mert egy körülmény...

Ime az ugynevezett körülmény. De még ma kikeresem Corday Saroltát a lexikonból. Azt hiszem, benne lesz... Végre is kíváncsi vagyok... De előbb egy más körülményt kell elintéznem. Az adóellenőrnéhez kell mennem kölcsön kérni a mamának egy muffot.

Hát nem borzasztó körülmény az, hogy az adóellenőrnét elébe kell helyezni Corday Saroltának? Dé sietek, mert a mama megszid, ha nem hozom a muffot. Mert mondom az igazat: a mama előtt az egész világtörténelem Corday Saroltával együtt csak egy jelentéktelen mellékkörülmény...

(Sietve el.)

Zöldi Márton.

kiadott rendeletében megparancsolja, hogy a szabadságolt póttartalékosokat hívják be azonnal szolgálattételre. A decemberben behívott póttartalékosok közül többen a behívóparancs dacára sem vonultak be. A hadtestparancsnokságok átírtak a polgári hatóságokhoz, hogy a be nem vonult póttartalékosokat állítsák elő. A községek nagy része azonban nem akarta a katonai hatóság rendeletét foganatosítani. Ennek következtében Bihar honvédelmi miniszter ma rendeletet intézett az összes esendőrkürelti parancsnoksághoz a be nem vonult póttartalékosok kinyomozása és előállítása ügyében.

Egyház és iskola.

A hajdumegyei Gőncsy-tanítóegyesület 1906. február hó 14-én délután 3 órakor, az országos tanítói árvaház igazgató irodájában választmányi ülést tart. Tárgy: 1. Pénztáros lemondása folytán szükségessé vált intézkedés. 2. Folyó ügyek elintézése.

„Nem!”

Hála Istennek, este van megint. A reménykedések, tulzott aspirációk napját megint elűzte a köd; a rózsaszínbe játszó nappal leáldozott a bizakodás. Helyét teljesen elborította az esti szürkület, amely a maga titokzatos érdekességének fátyolába borítja a politikát.

A vezérek békés törekvését ismét kudarc fejezte be, röviden egy szó! Nem!

Azt mondjuk rá, hála Istennek. S mint, mikor valakit valami veszedelmes jóval kecsgetnek, vagy mondjuk jobban: fenyegetnek, s az a megbízhatatlan jószerencse elfut előle, föllélegzünk, hogy látjuk a megegyezést — oifra káryavarárt összeomolni.

Igen, nyugodtabban érezzük magunkat. Körülöttünk, a nagy homályosságban jobbról is, balról is szuronyok csillámlását véljük látni, ránk a kamarilla esontkamarájából ismét az a dermesztő szél fujdogál, s azt kell mondanunk, azt diktálja a józan emberi elme: Spongyát rá! Ennek így kellett lenni. „Ó akarta, tudja is bizonyára, hogy milyen eshetőségekkel jár.”

A vezérek munkája ezért nem volt a Sysiphusé, mert ők nem görnyednek még egyszer az elé a szikla elé. A tegnappal is több tapasztalat bizonyítja, amit bizonyítgat a Boeskaie, a Bethlené, hogy hiábavaló munka. A mi urainkkal még nem kötöttek becsületes, tartós megegyezést. Nem azért, miatta nem lett volna a szerződésben elég jóakarát a betartására, hanem mert voltak, vannak örökké odafenn, akik megássák a lejtőjét annak a sziklának.

Hanem hát a rózsaszínű felhőket tegnappal-mára szépen elfújta a politikai látóhatárról. Beesteledett. Még nem látjuk tisztán, milyen természetű, milyen háttérű aknamunka az, amely a vezérek törekvése elé került. Nem látjuk tisztán, kik azok, akik megásták a kibékülésbe vetett reménységünk sirját. Azt sem vehetjük ki egészen, ki van hát velünk, ki buvik a hatalom mellé. Hanem benn az országban erősen sötétlik egy mind erősebb, mind tömörebb tábor. A megrogzított opportunitás, a politikai meggyőződéssé, jelszóvá előléptetett pesszimizmus hívei is lassanként a felé a zászló felé sompolyognak. Ők mondják:

„Ha ez a korona részéről kurta nemet jelent, mely után nem következik semmi, akkor a kocka el van vetve. Akkor elérkezett az a pillanat, amikor a koalíció helyébe az egész nemzet lép, a magyar szabadság és alkotmány védelmére.”

Erre a zászlóra a teljes és tökéletes alkotmányosság biztosítása, a nemzeti akarat csorbítatlan érvényesítése, a nemzet, a nép jogainak sérthetlensége van írva.

A beköszöntött eszöndes éjszakán, a melybe belecsillognak a határok sorakozva szaporodó őrtüzei, a hosszú sorokban felvuló olasz ágyúk csövei, vértezett lafettái, Magyarország felől az öklök köré esavarodó láncok fénye, ezen a hangtalan, elhatározó éjszakán még jöhet jobb gondolata a feiségeknek.

De ha nem hajol meg az előtt a zászló előtt és azt mondja: nem!

Nos, akkor, akkor Magyarország kárjára, zsebére többé nem számíthat az osztrák uralkodóház.

Mert a föltétlen meghódításra a mi feleletünk is nem lehet egyéb: Nem!

SZÍNHÁZ.

Bérlét 111 szám (C)

Debrecen, péntek, 1906. február 9-én:

Én, te, ő.

(SIRE DE VERGY.)

Nagy operette 3 felvonásban.

S Z E M É L Y E K :

Vergy gróf — — — —	Polgár Sándor
Gabriella, a felesége — — — —	Zilahyné.
Coucy gróf — — — —	Ternyei Lajos.
Millepertuis báró — — — —	Deássy Alfréd.
Yolande, a felesége — — — —	Sz. Pozsonyi L.
Alcofrabas, várnagy — — — —	Árkossy Vilmos.
Coco, fogoly — — — —	Szabó Gyula.
Macchó foglyok — — — —	Sarkady Vilmos.
Mitty) foglyok — — — —	Fóthi Frida.

Holnap, szombaton, február hó 10-én:

Aranyvirág.

Operette.

Doritt kisasszony. Tegnap ezt a kedves vígjátékot ismételték meg harmadszor telt ház előtt. A közönség most is nyílt-színen tapsolta Almásy Lolát, kitűnő alakításáért. Sok tapsot kapott Békés Gyula, aki a vezető férfiszerepben igazán művészi produkál, míg Szabó Irma most mintha bágyadtabb lett volna. Ternyei Lajos elegáns lovagja tetszett még Polgár Ilona kis szerepét Dinyésy Juliska játszotta.

Én, te, ő. Ez a kedves zenéjű, mulatságos operettet ismétlik meg ma este. A darabban részt vesz az egész operettszemélyzet az ismert szereposztásban.

Aranyvirág. Holnap a közönség kifejezett óhajására a legutóbbi eredeti operett írás legkiválóbb terméke az Aranyvirág kerül színre. A címszerepét Fóthi Frida, Elent Pozsonyi Lenke, a dollárkirályt Polgár Sándor játssza. A többi szerepek is a legjobb kezekben vannak.

Ifj. Csokonai. A Zilahy féle színmű-pályázók első pályanyertes darabja került vasárnap ily címmel színre. A hivatalos bírálat nagyon dicsérte a darabot, mely tényleg határos irodalmi színvonalon álló szindarab.

H I R E K.

Mikor a belügyér dühös.

Kistóffy beldarabontnak úgy látszik nincs inyére Debrecen város hazafias törvényhatóságának a belügynök törvénytelen rendelete ellen emelt ama tiltakozása, hogy a darabont-kormány főispánjai kényük kedvük szerint rendelkezessenek a csendőrséggel, mert a törvényhatósághoz intézett leiratában fékeveszetten neki ront a Debrecen város törvényhatósága által emelt tiltakozásnak. A duplafejű sas — vagyis a belügynök — a következőképen csattogtatja a osztrét:

A törvényhatóság bizottsági közgyűlésében a magyar királyi miniszterrelők ur személye ellen, valamint belügyminiszterrel történt kineveztetésében megnyilatkozó fejedelmi elhatározásra nézve tett kijelentések annyira tulmentek az országos ügyekkel való foglalkoztatás jogán és ama tör-

vényes korlátán, amely az 1886. évi XXI. törvények második szakaszában előre megszabva van, hogy a belügyi kormányzat elé okultan tolul az a kérdés, vajjon a törvényhatósági bizottság részéről e kijelentésekben nyilvánított elhatározás előre megfontolt büntös cselekmény-e, vagy csak az önfeladkozásnak könnyelmű tuicsapongása, amely a törvényhatósági testület komolysága iránti hitet megrendíti ugyan, de a kormányhatósági felügyelet hatásköre szempontjából felülvizsgálati uton leendő intézkedésre nem méltó és bünvádi uton megtorlandó cselekményt képez.

Ami a főispánoknak a csendőrségi karhatalom kirendelésére jogosult hatóságok közé való fölvétele tárgyában kiadott honvédelmi miniszteri rendelet illeti, az törvényhatósági közgyűlési vita és határozat tárgyát nem képezheti, mert az 1886. évi XXI. törvények 19 ik szakasza értelmében a törvényhatóság csak a hozzá végrehajtás végett kiadott kormányrendelettel szemben érvényesítheti ugyane szakaszban biztosított jogait, a szóban forgó rendelet azonban nem a törvényhatósághoz lett intézve s ennek végrehajtása a törvényhatóságok ügykörébe nem esik s így annak tárgyalására, a föltötti határozat hozatalára a törvényhatóság jogosítva nincs.

Budapest, 1906. február hónap 5-én.

Kristóffy s. k.

Nincs jogosítva? . . . Csakugyan? — Nohát akkor tiltsa meg, — ha tudja! S minthogy a közgyűlés annak idején a tiltakozó határozatát elküldötte az összes törvényhatóságoknak, hasonló szellemű felirattal való támogatás végett, a belügyér a rendeletet valamennyi törvényhatóságnak megküldötte.

Csokonai est. A Csokonai-kör 1906. február hó 10-én, szombaton délután 5 órakor az ev. ref. kollégium disztermében tartandó felolvasó előest tart. Belépti díj személyenként 1 korona. Deák-jegy 20 fillér. A kör tagjai, valamint hozzátartozóik belépti díjat nem fizetnek. Belépti jegy váltható vagy tagul jelentkezhetni Tóth Béla köri pénztáros győgszertárában vagy este a pénztárnál. Műsor: 1. Csokonai-kultusz száz évvel ezelőtt. Irodalomtörténeti értekezés Irta és felolvassa: Kardos Albert, a csokonai-kör titkára. 2. Bíró előtt. Drámai jelenet. Irta: ifj. Vályi Nagy Gusztáv, a Csokonai-kör tagja; előadja: Krasznai Ernő, a szintársulat tagja. 3. A párbaj. Elbeszélés. Irta és felolvassa: Sipos Béla, a Csokonai-kör tagja. 4. Költemények. Irta és felolvassa: Homonnai Albert, a Szigligeti-társaság tagja.

A Kisfaludy-társaság tagválasztása. A Kisfaludy-társaság tegnap délután tartott közgyűlésén Haraszi Gyula kolozsvári egyetemi tanárt választotta meg tagnak. Haraszi egyike legkiválóbb esztétikusainak, irodalomtörténeti tanulmányai is értékesek. A lejárt pályázatokra beérkezett munkák közül egyetlen-egynek sem adták ki a pályadíjat, kész bizonyosságul annak, mennyire lejártta magát a zárt pályázati rendszer. A vasárnapi ünnepi gyűlés napirendjén Berzeviczy Albert, Vargha Gyula, Beóthy Zsolt, Bárd Miklós, Fraknoi Vilmos, Várady Antal és Vértessy Arnold szerepelnek. A lakomán Kozma Andor mond a Gyulai serleggel köszöntőt.

Halálozások. A mai nap folyamán a következő haláleseteket jelentették be a debreceni állami anyakönyvi hivatalban: Takács Róza ev. ref. 9 hón., Németi Sándor ev. ref. 3 hón., Lantos Juliánna r. kath. 22 hón., Hamar Imréné r. kath. 27 éves.

A nyomoruság halottja. Farkas László vasuti váltóór viruló szép felesége néhány héttel ezelőtt tüdőgyulladásba esett. A sokáig húzódo betegség következtében beállott nyomoruság a szegény asszonyt annyira elkésértette, hogy egy önfelédtt pillanatban betegágyából kiugrott és a konyhában mosásra készen álló zsirszódát vízben feloldotta és megitta. A szerencsétlen asszonyt a debreceni kórházba szállították,

ahol néhány órai kínos szenvedés után meghalt. Fazekas Lászlónét férjén kívül négy apró gyermeke siratja.

Sertésvész Földesen. A Kaba melletti Földesen, a nagyban fellépett sertésvész következtében, a belügyminiszter zárlatot rendelt el.

A gépember. Tudományos korszakkunk szenzációs találmányai között nem lehetetlen, hogy a közel jövőben fel fogják találni a gépembert, amely majd gondolkodni, cselekedni is tud. Mert a gépembert már feltalálta, helyesebben megkonstruálta egy Irland nevű amerikai mechanikus, aki a bécsi Colosseumban a napokban mutatta be a legtekélyesebb mechanizmust ebben a nemben. Egy „mesterséges ember” készített, amely hat láb magas s amikor bevezette a cirkusz porondjára, senti sem sejtette, hogy viaszember lépked az oldalán. A viaszember azután körülfutott a porondon s később egy táblára felírta a nevét s végül megemelte a kalapját s kifutott a cirkusból. Ajánljuk Irland találmányát Fejérváryék figyelmébe. A még hátralevő főispáni installációknál fényesen beválnának ezek a — gépemberek.

A debreceni jótékony nőgyűlés e hó 10-én, azaz szombaton délután 3 órakor a nőipariskola helyiségében választmányi ülést tart a következő tárgysorozattal: 1. A február 2-iki hangversenyéről elsáamolás. 2. A rendezendő színházi est megbeszélése. 3. A nőipari iskola üzemi eredménye. 4. A közgyűlés idejének előkészítése. 5. Folyó ügyek.

Vendéglős és pincér bál. A debreceni szállodások, vendéglősök, kávéosok és korezmárosok ipartársulata, valamint a debreceni pincér-betegsegélyző pénztár tagjai által a debreceni pincérszakiskola céljaira 1906. évi február hó 22-én, esőtörtökön az „Arany Bika” szálloda disztermében hangversenynyel egybekötött zartkörű táncmulatságot rendez. Belépti-jegy: személyenként 2 korona, családjegy 3 személyre 5 korona, páholyjegy 8 korona. Jegyek válthatók Békés Lajos főtéri (Ujfalussy-ház) divatkereskedésében és Borsos Kata főtéri (Városház-épület) üzletében s este a pénztárnál. A hangverseny műsora: Felolvasás Szávay Gyula, Kereskedelmi és Iparkamarai főtitkár ur által. Vig monológ. Előadja: Zilahy Gyula ur, a Debreceni Színház igazgatója. Dalok. Éneklő: Fóthi Frida k. a. a Debreceni Színház énekesnője. Kuplék. Előadja: Sarkadi Uirmos ur, a Debreceni Színház tagja. Zene-szám. Hegedűn előadja: Kondor Ernő ur, a Debreceni Színház tagja. A zongora kísérettel közreműködik: Huber Miksa ur, a Debreceni Színház karnagya. Részletes műsor este kapható.

Nagy sztrájk Amerikában. Veszedelemes sztrájk van kitörőfélben Amerikában. Tavaszra — ha a munkaadók és munkások között megegyezés létre nem jön — az amerikai szénbányászok sztrájkba lépnek. A két fél között felmerült differenciákat a hónapok óta tartó egyezkedés sem tudta elsimítani s most erősen készülődnek a súlyos gazdasági harcra, amely oly nagyarányúnak ígérkezik, hogy minden eddigi gazdasági harc dimenzióit túl fogja szárnyalni. Amerika összes szénbányamunkásainak fele készül erre a sztrájkra. A sztrájk-alapra három millió dollár áll rendelkezésükre. A vállalkozók mindent elkövetnek most, hogy a sztrájk készületlenül ne találja őket és sietnek szénkészleteiket beszerezni. Ha nem sikerül elegendő mennyiségű szenet felraktározniok, akkor olyan válság fenyegeti az amerikai ipart, amely beláthatatlan következményekkel járhat. A sztrájkba álló munkások számát 550 000-re becsülik.

Szerelmes boncoló szolgál. Az éjszaka öngyilkosság történt Budapesten a régi szent János-kórházban. Balassa Pál 26 éves nőten boncoló szolgál a kórházban levő lakásán főbe lőtte magát. Az életunt szerelmes természetű fiatal ember volt. Szabad idejét azzal töltötte, hogy fiatal leányok és szép asszonyok után szaladt. Egyszerre hat szeretőt tartott és a hét minden napján más leánnyal szórakozott. A csinos képű legény-

nek nagy szerencséseje volt a hódításban, ami nagyrészt vesztét is okozta. Szeretlőt anynyira magába bolondította, hogy azok követelték, hogy vegye el feleségül őket. Egy ideig sikerült a Don Juannak bolondítani a leányokat, később azonban egyik is, a másik is megtudta, hogy Balassának más szerelme is van. Erre valamennyi rátámadt, napról napra kínos botrányokat rendeztek a leányok a kórházban, úgy, hogy Balassa élete valószínűleg pokol lett. Először megkapta a fizetését. Vásárolt egy revolvert, felöltötte ünneplő ruháját és megszökött kedvesei elől. Ma éjszaka került haza. Alaposan be volt rugva. Egyenesen szobájába vonult vissza és halántéka lőtte magát. A lövés zajára összeszaladtak a kórház szolgálói. Balassát szobájában eszméletlenül találták. Nyomban értesítették a mentőket, a kik az első segítség nyújtása után Balassát életveszélyes sérüléseivel az új szent János kórházba szállították, mert a régi ben nem volt hely. — Balassa, a ki a múlt év októberében óta volt a kórház szolgálatában, egyébként józan, kötelességtudó ember volt. Állapota életveszélyes.

— **A „Victor” cirkusz Debrecenben.** A sokoldalú Waldapfel Emil, aki egy személyben birkozó-tajnok, atléta, vívómester, lapda- és hátbarázgó, továbbá tíres órában impreszárió is, életrevaló dolgot hozott létre, amennyiben a világhírűnek ismert — tavaly Budapesten működött — Victor féle cirkuszt június hó 1 től, az idei nyári évadra, Debrecen részére szerződtette. A saját felszereléssel bíró cirkusz társulatának fővezereje — előreláthatólag — a kontinensen rövid idő alatt oly nagy hírnévre vergődött Lopping de Lopp mesterugró-lovar lesz. A nagyven idomított lóval rendelkező cirkusz társulatának Debrecenben való működésére ma nyert engedélyt Waldapfel Emil.

— **Elszámolás.** A debreceni „Szent Erzsébet” nőegylet által 1906. év február 3-án tartott táncestély bevételéről és kiadásairól.

Bevétel:

a) Eladott jegyekért K. 1074. — fill.
b) Felülfizetések 120. — fill.

Összes bevétel: 1194. — fill.

Különféle kiadások: 744. 46 fill.

Maradt tiszta bevétel: 449. K. fill.

Felülfizetéssel a következők voltak szívesek a jótékony célhoz járulni: dr. Wolafka Nándor és Németh András 20—20 kor., Csanak Józsefné és Szabó Sándorné 10—10 kor., gróf Zedvitz Alfréd és dr. Jászay Rezső 8—8 kor., Bechert Mauóné, dr. Hegedűs Jenő, öz. Berger Vilmosné és Papler Ferenoné 5—5 kor., Dombrova Lászlóné, Gyémánt Sámuel, Molnár Kálmán Dezső, dr. Lukács Béla és Molnár Ferenc 3—3 kor., N. N. öz. Kardosné, N. N. és dr. Kovács József 2—2 kor., Schaf János 1 koronát. Mely kegyes adományokért ez uton is hálás köszönetet mond az elnökség.

— **Elveszett.** A Dorrit kisasszony tegnapi előadásán a színházban egy öt soros nyakék elveszett, a becsületes megtaláló illő jutalomban részesül, ha Bethlen-utca 9 sz. alá beszoigáltatja.

x **A Népsegélyző-Bank** megnyitott heti befizetési könyvecskéit (legkisebb 10 fillér) kiválthatók Piac-utca 42. sz. a. Lamprecht-palota földszint az udvarban.

— **Tüdővész gyógyítható.** Igaz ugyan, hogy mindenkor klimatikus és dietetikus kúra, valamint a por stb. eltávolítása a fődolog, amellyel azonban a gyógykezelés sem elhanyagolandó. Első helyen állnak a búkkifakátrány preparátumok, de korántsem mindegy, bármelyik ily preparátumot használunk. A legjobbnak és megfelelőbbnek, mert teljesen méregtelen és jóízű a „Sirolin-Roche” a creosot preparátumok ideálja, mely minden gyógyszerertben kapható.

x **Orvosi tekintélyek** előszeretettel rendelik csusz és kőszvényes beteg részére a híres király balzsamot, mert ez érdemeiben páratlan, már néhányszori bedörzsölés teljes gyógyulást idéz elő. Ára 2 korona. Kapható a készítő Grósz Nagy Ferenc gyógyszerésznél, — Debrecen Kossuth-utca „Arany egyszaru” gyógyszerert.

TAVIRATOK.

Minisztertanács.

Budapest, febr. 9. Félhivatalosan jelentik, hogy ma délelőtt 10 órakor minisztertanács volt, melynek határozatából kifolyólag Fejérváry miniszterelnök délután 5 órakor Bécsbe utazik. Vörös László kereskedelmi ügyvivő a ma délutáni gyorsvonattal ugyancsak Bécsbe utazik a kereskedelmi szerződések tárgyában.

Fejérváry tervel.

Budapest, február 9. Báró Fejérváry Géza fődarabont három kéziratot fog a király elé terjeszteni aláírás végett. **Az első házfelosztásra vonatkozik, az új választások kiegészítése nélkül, a második ülészak berekesztése meg nem határozott határidőre, a harmadik a Ház elnapolása hat hónapi időtartamra.**

Fejérváry mind a három kézirat aláírását fogja kérni a királytól, mert ez ideig még nem tudja, vajjon melyiket fogja felhasználni.

Kristóffy lemondása.

Budapest, február 9. A mai minisztertanácsból kiszivárgott hírek szerint Kristóffy József belügyér lemondásáról elterjedt hírek teljesen hitelesek. **Kristóffy most szabadságra megy és onnan többé nem tér vissza.**

Királyi biztosok kinevezése.

Budapest, február 9. Fejérváry báró a király előreláthatólag holnap délelőtt fogadja külön kihallgatáson, mely alkalommal a háromféle királyi kéziraton kívül még egy csomó kinevezési okmányt is fog a miniszterelnök a király elé terjeszteni aláírás végett. Közte van a budapesti királyi biztos kinevezése is. Három nevet emlegetnek királyi biztosként. Némethy Károlyt, Kaffka László miniszteri tanácsost és Rudnay Béla főkapitányt.

A kereskedelmi szerződések.

Bécs, február 9. Fejérváry bécsi tartózkodása alatt a kereskedelmi szerződések megkötése ügyében e hó 21-én közös miniszteri értekezlet lesz.

Per az állami dotációért.

Budapest, febr. 9. Abauj-Torna vármegye tudvalevőleg polgári pert indított a kinstár ellen az állami dotáció megvonása miatt. A kassai törvényszék elutasította a megyét követelésével, ugyazintén a kassai ítélőtábla is. Felelbezés folytán a Kuria ma tárgyalta az ügyet és helybenhagyta a két elsőfoku fórum ítéletét.

A szerb vámkonfliktus.

Belgrád, február 9. Az itteni kormány sürgős memorandumot intézett gróf Goluchovszky külügy-miniszterhez, amelyben jelzi, hogy felhívta a bolgár kormányt, álljon el a vámuniótól. A memorandumban szó van arról, hogy ha a külügyminiszter hajlandó a kereskedelmi szerződések megkötésére, úgy újra megkezdik a tárgyalásokat. Ez tehát a vámháboru végének a kezdete.

Jelentkezett rablógyilkos.

Pozsony, február 9. Az itteni rendőrségnél ma reggel egy Vatter János nevű ember jelentkezett, aki elmondta, hogy múlt év december 24-én éjjel Budapesten egy ismeretlen embert megtámadott a Dunaparton, tőle elvette a kofferjét és annak kiürítése után az embert a kofferrel együtt a Dunába dobta. Vatter letartóztatott és megkeresték a budapesti rendőrséget, vajjon történt-e a jelzett időben olyan bűntény. A fővárosi rendőrség kérte Vatter átszállítását és egyben tudatta, hogy a fentemlített időben egy Kovács János erzsébetfalvai lakosnak nyoma vészett, tehát lehet, hogy ez az áldozat.

Törvénykezés.

Halálos ítélet. Miskolcra távirják: Molnár György ötvenéves és Tuszoka negyvenhatéves nő mezőcsáthi lakosok a múlt év október havában betörték Ragályi Lajos mezőcsáthi nyolcvannégy éves földbirtokos házába. Ragályi ágyában aludt, de a zajra felébredt. Ragályit ágyában megrohanták és megfolytatták. Azután felkutatták a szobát, de nem találtak mást, mint husz fillér, készpénzt a meggyilkolt mellényzsebében, továbbá két aranygyűrűt és egy aranyórát. A tetteseket még azon éjjel elfogta a rendőrség. Ez ügyet az esküdtbírószék tegnap reggel kilenc órakor kezdte tárgyalni Lehocky Sándor törvényszéki elnök vezetése mellett. A tárgyalás, mely iránt igen nagy volt az érdeklődés, éjjeli 12 óráig tartott. A vádhatóságot Szapár alügyész képviselte. Az esküdtek a vádlottakat bűnösnek mondták ki gyilkosság és rablásban és a törvényszék e verdíkt alapján mindkét vádlottat kötél általi halálra ítélte. A vádlottak feltűnő nyugalommal és érzéketlenül fogadták az ítéletet. A védők semmiség panaszt jelentettek be. A vádlottakért kegyelmi kérvényt nyújtanak be. Az ítélet általános szenzációt keltett.

Sajtópör egy vers miatt. A múlt év december 6-án kitört nyomdászstrájk és szocialista zavargások napján Csizmadia Sándor tollából „Megyünk előre” címmel egy vers látott napvilágot, amelyért az ügyész a szerző, Csizmadia Sándor ellen nyomtatvány útján elkövetett osztrágyűlöletre és a tulajdon intézménye elleni izgatás az alkotmányos államforma elleni lázítás és büntetendő cselekmények s azok elkövetésének feldiosérése miatt emelt vádat. A mai napon ítékezett eme vád felett a budapesti királyi törvényszék esküdtbírószéke Boleschait Alfréd dr. bíró elnöklete alatt. A vádat Hodászy Antal dr. kir. ügyész képviselte, a vádlottat pedig Bródy Ernő dr. ügyvéd védte.

Az esküdtszék megalakítása s a vádlottat rendelkező részének felolvasása után elnök a vádlottat, Csizmadia Sándort hallgatta ki. Csizmadia Sándor az elnök kérdéseire kijelentette, hogy magát bűnösnek nem érzi, a versnek ő a szerzője. Ezt a verset ő a nyomdászstrájk alkalmából írta, de ezzel sem izgatni, sem lázítani, sem pedig büntetett s annak elkövetőit dicsérni s magasztalni nem akarta.

A vádlott kihallgatása után a perbeszédre került a sor, amiknek meghallgatása után az esküdtek nem bűnösnek mondták ki a vádlottat s ez alapon a törvényt alkalmazó bíróság kihirdette a felmentő ítéletet.

Bölgazdaság.

Téli gazdasági tanfolyam. A rima szombati földmives-iskolánál 15 óra fog megnyitni a szokásos téli gazdasági tanfolyam, melyen a vizsgázók és fiaik (17 éven felüliek) teljesen díjmentesen vehetnek részt. A tanfolyam célja: hogy hallgatói a növénytermelés, állattenyésztés, trágyázás alapelveit gyakorlatilag elsajátítsák s így otthon haszonnal gazdálkodhassanak. Tanulják még a kosárfonást, szekérrészek készítését, kefé- és cipőkseprő-kötést is.

Az új román általános vám-tarifa egy román pénzügyminiszteri rendelet szerint március 1-én lép életbe. Azon áruk, melyeknek be-, vagy kiviteli nyilatkozatai legkésőbb február 28-ig az érkezés, vagy beraktározás helyének vámhivatalainál átadottak, még a jelenleg érvényes tarifák szerint fognak elvámoltatni. Február 28-án, este 6 órakor a vámhivatalokat bezárják. Azon áruk, melyek nyilatkozatai ezen időpont után nyújtatnak be, az új általános vám-tarifa vám-tételei alá esnek. A vámhivatalok csak azon áruk beviteli nyilatkozatait fogadják el, melyek a vámhivatalok, vasutak, postahivatalok és hajózási ügynökségek rak-társaiban fekszenek. A kivitelre kerülő áruk pedig csak akkor fognak a jelenleg érvényben levő vám-tarifa szerint elvámoltatni, ha nyilatkozataik február 28-ika előtt adattak át és ha a vagonokba, vagy egyéb szállítóeszközökbe való berakásuk február 28-án a hivatalos eljárás befejezése előtt megkezdődött.

Szerbia enged? A Magyar Tudósítónak táviratozzák Szófiából: A bolgár kormány tudomásul vette a szerb kormány értesítését, hogy a szerb-bolgár vámunióról szóló szerződést addig nem terjeszti a szkupstina elé, a míg tisztaiban nincs a magyar-osztrák szerződés. A bolgár kormány egyhangúlag elfogadta a szerb kormány ezen elhatározását. Csudálatos frontváltoztatás lenne ez, ha igaznak bizonyulna.

Német agrárpolitika. Az országos gazdasági kollegium utolsó gyűlésén Podbielski földmívelési miniszter azt a kijelentést tette, hogy a német mezőgazdaság és különösen a parasztsztyál viszonyai az utóbbi években lényegesen javultak. „Mezőgazdaságunk, mondta a miniszter, bizalommal néz a kereskedelmi szerződések megkötése után a jövőbe. Hiszen régi tapasztalat: ha pénze van a gazdának, azt elsősorban földje javítására fordítja. A föld javításával, hasznos befektetésekkel kétségtelenül nagy eredményeket fogunk elérni egy a szemtermelésnél, mint az állattenyésztésnél. És a mezőgazdaság növekvő vásárlóképesége az ipar prosperálásának is legjobb biztosítéka. A külföldi piac áralakulásai ezt a tudatot kelthetik az iparban is.“ A miniszter azután a birtokeladósodásról beszélt és a többek közt ezeket mondta: „És ha mindjárt ezer tudós áll is elő és javasol megoldásokat különböző irányokban, mindig számunk előtt kell hogy legyen, hogy az eladósodáshoz a fennálló örökösödési jogokban hozzájárult. Amíg a birtok örökösére nézve különleges helyzetet nem tudunk teremteni, addig a birtok fennállása nincs biztosítva, a birtokmobilizálás veszélyre fenn fog állni.“

Kőbányai sertésüzlet. Budapest, február 9. Hizott sertésárak: I. Magyar elsőrendű: 1. Öreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felüli súlyban) 132—133 filléig. Öreg közép (páronként 400—400 klg-ig terjedő súlyban) 136—138 filléig. Fiatal nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 136—138 filléig. Fiatal közép (páronként 220—230 kilogrammmig terjedő súlyban) 135—137 filléig. Fiatal könnyű (páronként 250 kilogrammmig terjedő) 135—137 filléig. — II. Magyar szedett: Nehéz (páronként 280 kilogrammonként felüli súlyban) — filléig. Közép (páronként 240—380 kilogramm súlyban) — filléig. Könnyű páronként 240 kilog-

grammig terjedő súlyban — filléig. — II. Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogrammon felüli súlyban 136—137 filléig. Közép (páronként 240—260 kilogrammmig terjedő súlyban) 135—136 filléig. Könnyű páronként 240 kilogrammmig terjedő súlyban) 132—134 filléig. IV. Romániai eredeti (Stachi) Nehéz (páronként 240 kilogrammon felüli súlyban) — filléig. Könnyű (páronként 240 kilogrammmig terjedő súlyban) — filléig. V. Szerbia Nehéz (páronként 268 kilogrammon felüli súlyban) — filléig. Közép (páronként 240—260 kilogramm terjedő súlyban) — filléig. Könnyű páronként 230 kilogrammmig terjedő súlyban — filléig. A hizott sertés tüzetlányzata csöndes.

Szerkesztői-posta.

Cézárismus felé. A cikk közölhető lett volna, de az ügyész bizonyára belekapaszkodott volna a fejtegetéseibe. Ez pedig önnek is, nekünk is kellemetlen lett volna.

M. S. Ezek jóval erőlenebbek a multkoriai-nál. Lélekkel kell írni és megvárni a hangulatot.

K. B. Mi nem társunk ok nélkül. Ha szocialista, legyen az. Joga van hozzá.

Z. A. Perelje be.

Regény-Gsarnok.

Az öreg gazdasszony.

Irta: **Hayermans Herman.**

De ez egyszerűen nevetséges, ez butaság, ilyet nem lehet megígérni. Éppugy megígérhettem volna azt is, hogy többé soha sem iszom egy csepp szeszest italt sem... vagy... de hiszen én nem akarom önt az utcára kitenni. Ön nagyon jól tudja, hogy mennyit keresek. Kétezer forintból, mint agylegény, megélhetek, de ha megnősülök, össze kell húzódnom. Egy asszonyt és egy gazdasszonyt nem tarthatok még akkor sem, ha a feleségem beleegyeznék. Én tehát akként gondoltam el az egészet, — hogy a dolog ne érje önt váratlanul, — hogy még kifizetem önnek hat havi teljes fizetését, — hat hónapra, érte meg jól, — s ekkor egész nyugodtan kereshet magának más állást. Én két hónap mulva megnősülök, — minélfogva ön négy havi fizetését ajándékba kap.

— Nos? — nos?

A nő mozdulatlanul ült, erősen összeszorított ajkakkal.

— ... És, a ki önről értesítést akar nyerni, azt küldje hozzám; magától érhetőleg a legjobb bizonyítványt fogom önnek kiállítani. Ön a tizenkét esztendő alatt kitünően végezte dolgát, igazán kitünően...

Most felébredt a leány. Gondolatai, melyek a kétségbeesett félelemtől eltelve, messze kalandoztak, hirtelen visszatértek. Eleinte teljesen kétségbe volt esve. Most minden gondolat egy dolog körül pontosult össze: főnöke hazugságai körül, főnöke alávaló magaviselete körül.

Nem ez az ember, tizszer is teljes komolysággal, éppen nem bolondságból, azt mondta neki, hogy soha sem fog megnősülni, — hogy neki öreg napjaira nem kell gondoskodnia, — hogy nála maradhat mindaddig, a míg képessége lesz dolgait teljesíteni.

E tizenkét esztendő alatt, a melyek életének szomorú napja után következtek, — hiszen ennekelőtte nagy háza volt és számos eselédje — lassankint hozzászokott ura lakását, butorait, gondjait a magáéinak tekinteni. És most egyszerre ez következik! Nem lehet megakadályozni, mindennek vége! Arról, hogy mennyit dolgozott, hogy mennyit aggodalmaskodott és törődött itten, erről nem is akart beszélni. De a hazugság, — gazdájának alávaló eljárása, a ki most mégis — és pedig ily alattomos tiltakozás után, — mert hiszen egy eljegyzés nem történhetik máról holnapra.

— Azt hittem, — szólt epésen, — hogy egész életem fogytáig.

(Vége köv.)

Serravallo

Kina-bora vassal.

Erősítőszert gyöngéledők, vérszegények és lábadozók részére. Étvágygerjesztő, idegerősítő szer

Kiválóan jó ízű.

Több mint 40000 orvosi elismerő nyilatkozat.

Kapható: J. Serravallo-nál

Trieszt-Barcola.

A gyógytárakban pedig 1/2 lit., n. 2 k. 60 fillér.
1 " 4 " 80 "

Méltóságos Baró Vécsey Aurél ur hírneves és többszörösen kitüntetett Csegöldi gulyájából

eladó

18 drb 2 éves és 3 drb, 3 éves tenyészigazolvánnyal bíró

magyar faju bika

az eladás február hó 18-án d. e. 9 órakor kezdetik, de előjegyzés addig is elfogadtatik.

Az árak szabottak

és pedig 2 éveseknek 400—600 k. 3 évesek 800—1000 k. két vagy több vevő kívánságára a többek által előjegyzett állatokra árverés kérhető.

Bővebb értesítést nyujt és eladást eszközöl Csegöldön (u. p. Jáuk)

Sz. Tréger Albert
mad. intéző.

5 korona és több napikereset.

Házimunka-kötőgép-társaság.

Keresetnek minkét nembeli egyének gépünkön való kötésre, egyszerű és gyors munka egész éven, otthon végezhető. Nem kell előkészütség. Távolról is határoz. a munkát mi adjuk el.

Házimunka-kötőgép-társaság

Thomas H. Whitlick és Tsa.

Prága, Petersplatz 7—25.

Budapest, IV. Havas utca 3—25 sz.

legjobb és legfinomabb
czipolisztifoszer

Ügynökök

magas jutalék mellett kerestetnek a vidékre egy 26 év óta fennálló s hat ízben kitüntetett sodrongyár részére gyármányai, ugyszintén vendéglősöknek nagyon alkalmas ujdonság terjesztésére. Ajánlatok a referenciák megjelölésével „C. Klemt, Braunau i. B.“ címre küldendők.

1906. Farsangi idényre

ajánljuk a legdivatosabb béli kelméinket, 120 cm. fehér és színes francia batiztokat. Selymek: Christalin, Rádium, Pongenette, Taft-Messaline, Lionnaise divatos bál színekben.

Egyes beosztott, félig kész, himzett batizt és csipkével diszitett selyem ruhák 20 koronától feljebb.

Selyem és csipke sálók, legyezők, bál keztük, fehér és színes áttört harisnyák nagy választékban, olcsó szabót árakhoz.

SZABÓ LAJOS FIAI

vászon, divat és szőnyegáruháza.

DEBRECEN, RÓZSATÉR.

A KI ELADNI KIVÁN

butort, zongorát, bort, gyümölcsöt, gabonát, üzletet, műhelyt lakást stb. vagy

A KINEK ismeretség hiányán

házaatársra, nevelőre, üzletvezetőre, könyvelőre, segédre, ispánra, gazdatisztra, kulcsárra, vinczellőre, kertészre, kulcsárnőre, gazdaszónyira, szakácsnőre, szobaleányra mosónőre, házi- vagy irodaszolgárra, pénzbeszedőre, házmesterre, stb-re. van szüksége

A KI

mindezeket vétel vagy bérbevételi céljából keres

A KI

BÉRBEADNI KIVÁN

birtokot, házat, vadászterületet, telket, kocsi, lovat,

A KI

valamely állást betölteni kíván; legbiztosabban célt ér, ha a

„Debrecen”
apró hirdetési
rovatát használja.

Dr. Politzer Sanatóriuma

és vízgyógyintézeje,

Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 7. sz.

Egész éven át nyitva.

Vízgyógymódok. Villanygyógyászat, szénsavas-, törpefenyő és ásvány fürdők, forróvíz kezelés, Vibratio massage hízoló és soványító gyógymód. Inhalatók. **Javallatok:** Idegesség minden neme szív, tüdőbaj. Edző eljárások. Iz léli és izom csúznál forró lélegezéssel hámulatos gyógyeredmények. — Kétféle ellátás, szép betegszobák, penzió (lakás és ellátás) naponta 5 és 7 korona. Állandó orvosi felügyelet Felvilágosítással szívesen szolgál:

Dr. POLITZER JAKAB, az intézet tulajdonosa és vezetője.

Atnedvesedtek már az ön lábai?

Nem mert én nedves időben

Storm Slipper

vagy

Hócipőket

viselek, melyek Boston Rubber Shoe Co. Bostoni gyárából valók, könnyűek és elegánsak Kaphatók: **Kálnai Lipót, Fekete Jakab és Mandel Lipót** üzletében **DEBRECENBEN**. Vezérképviselst Ausztria Magyarország részére: **Wellisch Frankl és Társa**, Bécs I. Fleischmarkt 12 és 14.

Dürkopp-varrógépek

családok használatára, himzésre kitűnően használható.

Ipari célokra a legjobban megfelel.

Dürkopp és Társa

Gráz. Szétküldési raktár: Bécs.

Ha egészséges és hosszú életű akar lenni, igyék K. Impér

„Rápáti” gyógysavanyúvizet

Magyarország giesshüblje !!

Ize és gyógyhatása páratlan.

Gyógyjavaslat: felesleges savképződés, a légszó és emésztő szervek mindennemű hurutos megbetegedésénél, köhögés, rekedtség, gyomor és bélbajok a hólyag hurutos megbetegedései, máj- és vese, köszvényes bántalmak, vérszegénység ellen.

Házhoz szállítva:

1 lt. „Rápáti” gyógyvíz üveggel együtt 32 fillér
üvegeket visszavesszük: 12
1/2 lt. „Rápáti” gyógyvíz üveggel együtt 23 fillér
üvegeket visszavesszük: 7

Főraktár Debrecen és vidékére.

Weisz Andor Csapó-u. 1.

Telefon 332.

APRÓ HIRDETESEK.

Dija 10 szóig 30 fillér, minden további szó 3 fillér vastagabb betűkkel nyomtatott szó 6 fillér.

Levéli tudakozásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges bélyeg beküldetik. Apró hirdetések előre fizetendők.

A
"DEBRECEN"
 szerkesztőségének
 és
 kiadóhivatalának
 Telefon száma
412.

Levelezés.

Melyik
 szép varróleányka ismerkedne meg intelligens fiatal emberrel, kit színházba vinnék és állandóan támogatnék. Teljes című leveleket „Bohémélet” alatt a kiadóba kérek.

Eladás.

Olcsó bor!

tisztán kezelt faj borok kaphatók MERKLI FERENC-nél Fűvészkert-u. 14. 1 liter Ezerjő 25 kr. Rizling 26 kr. Ezerjő Ó 30 kr. Rizling 40 kr. — 1 K. törm. csokoládé 90 kr. 100 K. száraz *csokoládé* 100 kr. haza szállítva. Telefon 874. Bor 5 és 10 literes ballonokban is kapható.

Posta könyv

ajánlott levelekhez félárban kapható a kiadóhivatalban. Csapó u. 10 sz.

Kiadó bolt

és lakás Csapó-utca 28 szám alatt.

Közönséges

csomag posta könyv félárban kapható a kiadóhivatalban. Csapó u. 10 sz.

„Tiszti szivarka hüvely”

valódi Egyiptomi „Verge egészségi papirból” minden darab be szőtt nicotinnal fogóval ellátva csakis Merkl-nél kapható Fűvészkert u. 14. Telefon 874 mert ott van a világhírt „Progress” egészségi hüvely gyár főraktára s — csak ott kapható 100 db „Tiszti” hüvely 10 Rákócsey 14 Ambre 12 — Kling 08 kr.

Regények, diszmnvek

mindennemű könyvek új és használt állapotban potom áron kaphatók Harmathy könyvkereskedésében Fűvészkert-u. 18. Régiségek megvételnek. Könyvek részlet fizetésre is kaphatók. Telefon. 373.

Jó forgalmu

helyen fűszerüzlet teljes felszereléssel más vállalat miatt kiadó. A berendezés és felszerés a házi gazdájé. Szoba, konyha, pince, fűszerműhely és bolt-helység 15 frt egy óra. Cím a kiadóhivatalban.

Szép irásu

leány, ki a könnyvállásban és irodai munkálatokban teljes jártassággal bír, nagyobb irodába ajánlkozik. Szívesen dolgozik egy hónapig díjtalanul. Leveleket „Szipírás” jelleg alatt a kiadóhivatal továbbítja.

Lakást keresek.

május 1-re 4 szoba, előszoba, mellék helyiségek, szárász, világos, fent-honyha, gázvilágítással. Cím a kiadóhivatalban.

NYAVALYATÓRÉS!

Ki nyavalyatörés, görcs és más ideges állapotba szerzed, kérjen iratot. Ingyen és bórmentve kapható a szabad. „Maltu gyógyszerár” által Majna-Frankfurt.

Katóságilag engedélyezett végkiartulás.

Üzletem teljes felosztása miatt az összes raktáron levő árukészletet (diszmnvek, bőr áruk, acél áruk, utazási cikkek, férfi divat stb.)

beszerzési áron alól

árusítom ki.

Ezen ritka kedvező alkalmat a m. t. vevő közönség figyelmébe ajánlom.

Teljes tisztelettel

Borsos Kata

DEBRECEN, Városháza.

Meggyőződhet

áruink versenyképességéről, mert kötésszerűleg megvettünk a

legnagyobb vászonszövőgyárak

egyikétől 10000 vég 30 rőfös legkitűnőbb minőségű vásznat, tehát szállíthatunk minden magánfogyasztónak és viszontelárusítónak

legelsőrendű rumburgit 84 ctmtr széles 5 frt 70 krjával
 legfinomabb battisztvásznat 84 „ „ 6 „ 10 „

eszerint legalább 30 százalékkal olcsóbban mint bárki más, utánvét vagy a pénz előleges beküldése mellett.

== Meg nem felelő áruért a pénz visszaadatik. ==

Senki el ne mulassza e soha vissza nem térő kedvező alkalmat!

MELLER L. Egyed.

Hungaria Vászonáruház

Budapest V. Váci-körut 26.

„ÜSTÖKÖS”

legelterjedtebb és legrégebbi élelapp.

49. évfolyam.

Megjelen minden csütörtökön.

Művésziesen illusztrált adomái, kitűnő rovatai folytán a legkedveltebb hetilap

Előfizetési ára: 1/4 évre 4 korona.

Lapunk előfizetői (nyilvános helyiségek kivételével) 3 koronáért kapják, ha általunk rendelik meg az „Üstökös”, vagy egy címszallagot beküldenek

a szerkesztőség és kiadóhivatal címére:

BUDAPEST, VI. kerület, Desseffy-utca 26. szám.

Utalványok így címezendők: ÜSTÖKÖS—BUDAPEST.

Ajándék! Minden előfizető megkapja újév után a „Jókat 25 regénye modern kiadás.” című illusztrált díszkötetet. (Egy album Pál Hugó illusztrációival.)

Pserhofer-fagybalzsam

elismert legbiztosabb szer mindennemű fagyások ellen, nem különben fagyás okozta elhanyagolt régi sebek eltávolítására.
 1 tégely ára 2 korona.

Pserhofer-pulmonin

kitűnően bevált szer még oly idült köhögés, légútihurut, tüdőbaj, szárazhurut ellen, ugy gyermekek, mint felnőttek számára. 3—4 üveg elegendő. Orvosilag többszörösen ajánlva.
 1 üveg ára 2 korona 50 fillér.

Pserhofer migrän csokoládé

elsőrendű szer migrän, ideges fejfájás és neuralgia azonnali megszüntetésére
 1 doboz ára 1 korona 60 fillér.

Pserhofer-arckrém

pörösenek, bőrtakák, szeplők és az arc bőr minden tisztáltságának eltávolítására.
 1 tégely ára 1 korona 60 fillér.

Kizárólagosan megrendelhető:

Pserhofer J. gyógyszer-tárában

WIEN, I., SINGERSTRASSE 15.